
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державне підприємство Український науково-дослідний інститут
медицини транспорту

ВІСНИК

МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

Науково-практичний журнал
Виходить 4 рази на рік

Заснований в 1997 році. Журнал є фаховим виданням для публікації основних
результатів дисертаційних робіт у галузі медичних наук
(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 (додаток 4) від 02.07.2020 р.)
Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації серія КВ № 18428-7228ПР

№ 2 (103)
(квітень - червень)

Одеса 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор **А. І. Гоженко**

О. М. Ігнат'єв (заступник головного редактора), Н. А. Мацегора (відповідальний секретар), Н. С. Бадюк, Є. П. Белобров, Р. С. Вастьянов, В. С. Гойдик, М. І. Голубятніков, А. А. Гудима, Ю. І. Гульченко, О. М. Левченко, Г. С. Манасова, В. В. Огоренко, Т. П. Опаріна, И. В. Савицький, С. М. Пасічник, Е. М. Псядло, Н. Д. Філінець, В. В. Шухтін

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Х. С. Бозов (Болгарія), Денисенко І. В. (МАММ), В. А. Жуков (Польща), С. Іднані (Індія), А. Г. Кириченко (Днепр), М. О. Корж (Харків), І. Ф. Костюк (Харків), М. М. Корда (Тернопіль), Н. Ніколіч (Хорватія), М. Г. Проданчук (Київ), М. С. Регеда (Львів), А. М. Сердюк (Київ), К. О. Талалаєв (Одеса)

Адреса редакції

65039, ДП УкрНДІ медицини транспорту
м. Одеса, вул. Канатна, 92
Телефон/факс: (0482) 753-18-01; 42-82-63
e-mail nymba.od@gmail.com
Наш сайт - www.medtrans.com.ua

Редактор Н. І. Єфременко

Здано до набору 24.06.2024 р.. Підписано до друку 28.06.2024 р. Формат 70×108/164
Папір офсетний № 2. Друк офсетний. Умов.-друк.арк. .
Зам № 2/9/15 Тираж 100 прим.

ISSN 2707-1324

©Міністерство охорони здоров'я України, 1999
©Державне підприємство Український науково-дослідний інститут медицини транспорту, 2005

MINISTRY OF HEALTH CARE OF UKRAINE

State enterprise Ukrainian Research Institute of Transport
Medicine

JOURNAL OF MARINE MEDICINE

Scientific and practical journal
It is published 4 times a year

Founded in 1997. The magazine is a professional publication of the main results of thesis's and
works in the field of medical sciences

(Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 886 (Appendix 4)
dated July 2, 2020)

Certificate of state registration of printed mass media series KV No. 18428-7228PR

No. 2 (103)
(April - June)

Odessa 2024

EDITORIAL BOARD

Chief editor A. I. Gozhenko

O. M. Ignatiev (deputy editor-in-chief), N. A. Matsegora (responsible secretary), N. S. Badiuk, E. P. Belobrov, R. S. Vastyanov, V. S. Hoydyk, M. I. Golubyatnikov, A. A. Gudyma, G. S. Manasova, V. V. Ogorenko, T. P. Oparina, I. V. Savitsky, S. M. Pasichnyk, E. M. Psiadlo, N. D. Filipets, V. V. Shukhtin

EDITORIAL COUNCIL

H. S. Bozov (Bulgaria), I. V. Denysenko (IMHA), V. A. Zhukov (Poland), S. Idnani (India), A. G. Kyrychenko (Dnipro), M. O. Korzh (Kharkiv), I. F. Kostyuk (Kharkiv), M. M. Korda (Ternopil), N. Nikolic (Croatia), M. G. Prodanchuk (Kyiv), M.S. Regeda (Lviv), A. M. Serdyuk (Kyiv), K. O. Talalaev (Odeca)

Address of the editorial office

Address of the editorial office
65039, SE UkrNDI for medicine of transport
Odessa, str. Kanatna, 92
e-mail nymba.od@gmail.com
Our website - www.medtrans.com.ua; herald.org.ua

Editor N. I. Yefremenko

Submitted for typing on 06/24/2024. Signed for printing on 06/28/2024. Format 70×108/164
Offset paper No. 2. Offset printing. Terms and conditions - print sheet. .
Deputy No. 2/9/15 Circulation 100 approx.

ISSN 2707-1324 ©Ministry of Health Care of Ukraine, 1999

©State enterprise Ukrainian Research Institute for Medicine of Transport, 2005

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕВМАТОЛОГІЇ, КАРДІОЛОГІЇ ТА ВНУТРІШНІХ
ХВОРОБ»**

УДК 61:616-056.52

DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.12688494>

В Одесі 16-17 квітня 2024 р. пройшла **Науково-практична конференція: «Актуальні питання ревматології, кардіології та внутрішніх хвороб».**

Організатори конференції:

- ВНЗ «Одеський національний медичний університет».
- Департамент охорони здоров'я Одеської міської ради
- Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ.
- ГО «Асоціація ревматологів та інтерністів м. Одеси»
- Науковий гурток студентського наукового товариства кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ.

Співорганізатори:

- Комунальне некомерційне підприємство "Міська клінічна лікарня №10".
- Кафедра загальної практики ОНМедУ.
- Кафедра внутрішньої медицини №2
- ОНМедУ. Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології

● **Форма участі – змішана**, усього зареєстровано 82 учасника, у тому числі 72 – у режимі of-line та 10 – on-line.

● Конференція зареєстрована в РЕЄСТРІ з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій за номером № 3702141, які проводитимуться у 2024 році.

Мета заходу:

● Розширення наукового інформаційного обміну між провідними спеціалістами України та світової спільноти в галузі внутрішніх хвороб.

● Аналіз та узагальнення досвіду наукових досліджень і прикладних результатів в галузі внутрішніх хвороб.

● Сприяння поширенню та поглибленню персоналізованої медицини на основі міжнародного та локального досвіду, налагодження та закріплення міждисциплінарного підходу у сучасному менеджменті актуальних проблем внутрішніх хвороб

Цільова аудиторія:

● До участі в конференції запрошуються провідні вчені та викладачі вищих навчальних закладів, лікарі кардіологи, ревматологи, неврологи, пульмонологи, лікарі загальної практики сімейної медицини, терапевти, інтервенційні кардіологи, лікарі фізичної та реабілітаційної медицини, ендокринологи.

Програма заходу включала:

16.04.2024

Реєстрація учасників: 13.30 – 14.00

Вітальне слово учасникам з нагоди відкриття:

14:00-14:05 Вітання учасникам науково-практичної конференції: Запорожан Валерій Миколайович - Академік Національної академії медичних наук України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, д. мед. н., професор, заслужений винахідник України, Ректор ОНМедУ

14:05-14:10 Вітання учасникам науково-практичної конференції:

Якименко Олена Олександрівна– д.мед.н, з.д.н.т України, професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ

14:10-14:15 Вітання учасникам науково-практичної конференції:

Вітання учасникам науково-практичної конференції: Себов Денис Михайлович - д.мед. н., професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, директор КНП "МКЛ №10" ОМР м.Одеса

14:20-14:40 «Сучасні аспекти підтримуючої терапії серцевої недостатності на первинному та амбулаторному етапі реабілітації пацієнта» Доповідачі: Себов Денис Михайлович, д.мед. н., професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, директор КНП "МКЛ №10" ОМР м.Одеса, Коротаєва Вікторія Анатоліївна, м.Одеса.

14:40-15:00 «Таргетна терапія остеопорозу у жінок в постменопаузальному віці». Доповідач: Ігнат'єв Олександр Михайлович, д.мед.н., професор, завідувач кафедри професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології ОНМедУ, м.Одеса.

15:00-15:20 «Огляд сучасних міжнародних рекомендацій щодо лікування подагри» Доповідачі: Волошина Олена Борисівна, д.м.н., професор, завідувач кафедри загальної практики ОНМедУ, м.Одеса, Ірина Балашова, Ольга Дукова, Ігор Лисий, Олена Найдюнова, м.Одеса.

1

5:20-16:00 «Сучасні підходи до лікування бронхіальної астми та хронічного обструктивного захворювання легень» Доповідач: Гонта Ірина Анатоліївна, головний експерт з пульмонології та алергології Одеської військової адміністрації, завідувач пульмонологічного відділення КНП "ООКЛ", м.Одеса.

16:00-16:20 «Розширення можливостей ефективного лікування артеріальної гіпертензії: фокус на олмесартан» Доповідач: Тихонова Сусанна Адольфівна - д.мед.н. професор кафедри внутрішньої медицини №2 ОНМедУ, м.Одеса.

16:20-16:40 «Безпечні антидепресанти для кардіологічних пацієнтів» Доповідач: Іванов Дмитро Валентинович, завідувач відділення гострів станів Миколаївського Обласного Центра Психічного Здоров'я, м. Миколаїв.

16:40-17:00 «Ревматоїдний артрит. Курс на ранню діагностику та лікуванні» Доповідачі: Ключко Віктор Вікторович, к.мед. н., доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса, Тихончук Наталія Сергіївна, Антіпова Наталя Миколаївна, м.Одеса.

17:00-17:20 «Особливості лікування та реабілітації хворих на анкілозуючий спондилоартрит». Доповідачі: Маркіна Катерина Володимирівна, к.мед. н., асистент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса, Мазніченко Єгор Олександрович, м.Одеса.

17.04.2024

Реєстрація учасників: 13.30 – 14.00

14:00-14:20 «Перебіг постковідного періоду у хворих на артеріальну гіпертензію з супутнім цукровим діабетом» Доповідачі: Волошина Олена Борисівна., д.м.н., професор, завідувач кафедри загальної практики ОНМедУ, м.Одеса, Еланна Зубок, Тетяна Назарук, Катерина Українська.

14:20-14:40 «Фібриляція перед в фокусі порушення мозкового кровообігу» Доповідачі: Себов Денис Михайлович, д.мед. н., доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, директор КНП "МКЛ №10" ОМР м.Одеса, Коломієць Сергій Миколайович, Кобелева Олена Миколаївна.

14:40-15:00 «Сучасні методи лікування гіперурикемії» Доповідач: Ключко Віктор Вікторович, к.мед. н., доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса.

15:00-15:20 «Особливості кісткового метаболізму у хворих на цукровий діабет» Доповідач: Чорній Олександр Петрович, аспірант кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса.

15:20-15:40 Хронічна ішемія головного мозку та хвороба дрібних судин. Доповідач: Горанский Юрій Іванович доцент кафедри неврології і нейрохірургії ОНМедУ, м.Одеса.

15:40-16:00 «Роль цитоколінів та моноаргінінів у лікуванні судинної патології» Доповідач: Хубетова Ірина Вільївна, к. мед. н., член європейської спільноти, м.Одеса.

16:00-16:20 «Системі ураження опорно-рухового апарату у пацієнтів з посткоронавірусним синдромом та його лікування за даними БМЦ ОНМедУ» Доповідач: Якименко Олена Олександрівна, д.мед.н., професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса.

16:20-16:40 «Менеджмент подагри: сучасні рекомендації» Доповідач: Василець Вікторія Вікторівна - ревматолог вищої категорії, м.Одеса.

16:40-17:00 «Особливості течії ревматичних захворювань під час військового стану за даними БМЦ ОНМедУ» Доповідач: Кравчук Ольга Євгенівна, к.мед.н., доцент, завуч кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса, Серебрякова Алла Аркадіївна, м.Одеса.

17:00-17:20 «Оцінка динаміки біомаркерів ендотеліальної дисфункції у пацієнтів з кардіоваскулярними факторами ризику» Доповідач: Чернишова Катерина Сергіївна, м.Одеса.

17:20-17:40 «Особливості корекції ендотеліальної дисфункції при антифосфоліпідному синдромі за даними БМЦ ОНМедУ» Доповідач: Савицький Володимир Іванович, м.Одеса.

17.40 Резолюція.
Закриття конференції.

Завершення другого дня конференції.
До 23:59 17.04.2024 оцінювання набутих знань онлайн.

Таким чином, основні напрямки роботи конференції були:

- Серцева недостатність та коморбідна патологія
- Артеріальна гіпертензія та коморбідна патологія
- Тактика лікування бронхіальної астми
- Подагра. Тактика лікування
- Гіперурікемія і її корекція
- Ендотеліальна дисфункція
- Остеопороз та коморбідна патологія
- Цукровий діабет 2 тип та коморбідна патологія
- Хронічна ішемія головного мозку
- Хвороба дрібних судин
- Фібриляція передсердь
- Інсульт;
- Анкулозуючий спонділоартрит;
- Ревматоїдний артрит
- Антидепресанти та коморбідна патологія
- Фармакотерапія ХОЗЛ згідно рекомендацій GOLD 2024;

Враховуючи актуальність піднятих на конференції тем та важливість впровадження новітніх підходів у лікуванні кардіологічних, ревматологічних та інших внутрішніх хвороб, учасники конференції вирішили: серцево-судинні захворювання: активніше впроваджувати сучасні методи підтримуючої терапії серцевої недостатності на первинному та амбулаторному етапах реабілітації, розширювати використання нових високоефективних антигіпертензивних препаратів, зокрема олмесартану, приділяти більше уваги профілактиці та лікуванню фібриляції передсердь як фактору ризику порушень мозкового кровообігу, застосовувати сучасні цитопротектори та аргінін-вмісні препарати в лікуванні судинної патології головного мозку; ревматологічні захворювання: покращувати ранню діагностику ревматоїдного артрити для своєчасного призначення відповідного лікування, розширювати застосування таргетної терапії при лікуванні остеопорозу у жінок в постменопаузальному періоді, впроваджувати новітні рекомендації щодо менеджменту подагри та лікування гіперурікемії, вивчати особливості перебігу ревматичних захворювань в умовах військового стану для оптимізації ведення таких пацієнтів; респіраторні захворювання: покращувати діагностику та лікування бронхіальної астми і ХОЗЛ відповідно до оновлених міжнародних рекомендацій; коморбідні стани: звертати увагу на специфіку лікування депресивних розладів у кардіологічних пацієнтів з метою підвищення безпеки. Досліджувати особливості кісткового метаболізму у хворих на цукровий діабет, вивчати перебіг постковідного періоду у пацієнтів з артеріальною гіпертензією та цукровим діабетом, оцінювати динаміку біомаркерів ендотеліальної дисфункції у пацієнтів з кардіоваскулярними факторами ризику

Головним пріоритетним напрямом заходу був персоналізований підхід до надання медичної допомоги у будь-якому питанні щодо вирішення проблем внутрішніх хвороб та особливо коморбідних станів.

За матеріалами конференції слухачами пройдено тестування, що дозволило їм додати 10 балів до власного портфоліо про безперервний професійний розвиток, а доповідачам – додатково 30 балів.

3. Y. S. Kalmykova, «Prevalence of obesity and metabolic syndrome in young people.» Rehabilitation and Recreation, № № 14, pp. 49-55, 2023.
4. S. Rossi, «Metabolic syndrome and cardiovascular diseases: Going beyond traditional risk factors.» Diabetes Metab Res Rev, № 38(3), p. e3502, 2022.
5. H. Iso, «Risk classification for metabolic syndrome and the incidence of cardiovascular disease in Japan with low prevalence of obesity: a pooled analysis of 10 prospective cohort studies.» J Am Heart Assoc, № 10(23), p. e020760, 19 Nov 2021.
6. T. Tatarczyk, «Metabolic syndrome: what changed during last 30 years?», Reproductive Endocrinology, № 43, pp. 15-27, 2018.
7. G. Tocci, «Prevalence of metabolic syndrome in the clinical practice of general medicine in Italy.» Cardiovasc Diagn Ther, № 5(4), pp. 271-9, 2015.
8. G. Patel and D. Mori, «Application of full factorial design and desirability function for optimizing the manufacturing process for directly compressible multi-functional co-processed excipient.» Curr Drug Deliv, № 17(6):, pp. 523-539, 2020.
9. E. Harrington, The desirability function. Industrial Quality Control, т. 21(10), 1965, pp. 494-498.

УДК 616.12.331.1:616.379-008.64-06: 616-022:578.834.1COVID-19

*О. Б. Волошина, Е. А. Зубок, І. В. Балашова, І. С. Лисий, О. Р. Дукова, К. А. Українська,
А. А. Волошин*

ПЕРЕБІГ ПОСТКОВІДНОГО ПЕРІОДУ У ХВОРИХ НА АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ З СУПУТНІМ ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ

Одеський національний медичний університет

Authors' Information

Волошина О.Б. <https://orcid.org/0000-0002-7685-7313>

Зубок Е.А. <https://orcid.org/0009-0005-1755-5912>

Балашова І.В. <https://orcid.org/0000-0002-7529-4045>

Лисий І.С. <https://orcid.org/0000-0001-5133-8106>

Дукова О.Р. <https://orcid.org/0000-0002-0864-9213>

Українська К.А. <https://orcid.org/0000-0003-2504-4715>

Мета: дослідити особливості перебігу артеріальної гіпертензії та супутнього цукрового діабету у постковідному періоді.

Матеріал і методи. Обстежено 78 хворих на есенціальну АГ II-III стадії 1-3 ступенів, та супутнім цукровим діабетом віком від 56 до 70 років, які перехворіли на Covid-19. Серед обстежених 62 (79,6%) перехворіли на Covid-19 понад 12 тижнів до проведення цього дослідження, 16 пацієнтів (20,5%) - більше за 24 тижні до звернення. Залежно від наявності супутньої патології пацієнти були розподілені на 2 групи. До I групи було розподілено 44 хворих на АГ без супутньої патології, до II групи – 34 хворих на АГ з супутнім ЦД.

Результати. У постковідному періоді в 60,9% хворих на АГ спостерігалась неконтрольована АГ, а у хворих на з супутнім ЦД – достовірно частіше – у 76,0% випадків ($P=0,01$), не зважаючи на те, що більшість з пацієнтів обох груп продовжували лікування двома антигіпертензивними (АГТ) препаратами. Рівень глікемії натще збільшився після перенесеного Covid-19 у хворих на цукровий діабет, які були госпіталізовані у середньому на $3,7 \pm 0,1$ ммоль/л, а тих, хто лікувався амбулаторно – лише на $1,2 \pm 0,04$ ммоль/л ($P<0,01$). У багатьох пацієнтів у постковідному періоді виявилось підвищення С-реактивного протеїну (С-РП) вище за 3 мг/л: у 9 (39,9%) пацієнтів I групи та у 11 (44,0%) пацієнтів II групи ($P=0,47$). Проте у жодного з пацієнтів підвищення Ц-РП не перевищувало 50 мг/л і не супроводжувалось патологічними змінами інших прозапальних показників,

характерних для ревматизму, ревматоїдного артриту та системних захворювань сполучної тканини.

Висновки. 1) У хворих на АГ з супутнім ЦД частіше, ніж без діабету спостерігається погіршення контролю АТ у постковідному періоді, особливо в пацієнтів, які були госпіталізовані. 2) У більшості хворих на ЦД, переважно в тих, хто був госпіталізований, у постковідному періоді спостерігається підвищення глікемії, рівня С-реактивного протеїну більше за 3 мг/л та рівня фібриногену, що свідчить про збільшення ризику кардіоваскулярних ускладнень у цього контингенту хворих.

Ключові слова: Артеріальна гіпертензія, Сулодексид, Постковідний період, COVID-19

Література:

1. Дуда О.К. Постковідний синдром – нова актуальна проблема сучасної медицини/ О.К. Дуда, І.В. Манжелєва, А.Р. Вега//Інфекційні хвороби. – 2020. - №4(102). – С. 5-11. DOI 10.11603/1681-2727.2020.4.11890
2. Коваленко С.В. Досвід застосування методів синдромно-патогенетичної терапії при пневмонії, спричиненій COVID-19, в умовах пульмонологічного відділення /С.В. Коваленко//Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». – 2020. – № 13-14 (481-482).
3. Zhao, H. M., Xie, Y. X., Wang, C., & Chinese Association of Rehabilitation Medicine; Respiratory Rehabilitation Committee of Chinese Association of Rehabilitation Medicine; Cardiopulmonary Rehabilitation Group of Chinese Society of Physical Medicine and Rehabilitation (2020). Recommendations for respiratory rehabilitation in adults with coronavirus disease 2019. Chinese medical journal, 133(13), 1595–1602. <https://doi.org/10.1097/CM9.0000000000000848>
4. Колеснікова О.М. COVID-19 у пацієнтів із ХОЗЛ: особливості клінічного перебігу, лікування та реабілітації/О.М. Колеснікова, А.Ю. Токарева, І.В. Антонова //Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». – 2021. – № 18 (511).

УДК 616 – 002.77 -08 – 039.75 -035

*О. М. Ігнат'єв, В. С. Волянська, Ю. В. Прокопчук, С. Г. Гуца, Л. І. Загородня, Т. М. Ямілова,
Т. П. Опаріна, О. І. Панюта, Т. Л. Прутіян, О. О. Добровольська,
В. В. Муляр*

РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ПІДГРУНТЯ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПАЦІЄНТІВ РЕВМАТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

I

Одеський національний медичний університет,
ДУ "Український НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України", м. Одеса

Інформація про авторів:

Ігнат'єв О.М.: ORCID 0000-0002-7538-2854
Волянська В.С. ORCID 0000-0002-3019-7620
Загородня Л.І ORCID 0000-0003-1908-0461
Ямілова Т.М. ORCID 0000-0001-9609-1688
Опаріна Т.П. ORCID 0000-0002-1998-8288
Панюта О.І.: ORCID 0000-0003-4710-8441
Прутіян Т.Л.: ORCID 0000-0002-8567-0294
Добровольська О.О.: ORCID 0000-0003-4980-1995

Ревматичні хвороби суглобів в усьому світі розглядаються як одна з найпоширеніших хвороб сучасного суспільства. У структурі причин звернень до лікаря загальної практики у кожного п'ятого хворого наявний суглобовий синдром з проявами